

Udskriftsdato: søndag den 11. januar 2026

VEJ nr 9246 af 04/02/2019 (Gældende)

Vejledning om et særligt sundhedskort

Ministerium: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Journalnummer: Sundheds- og Ældremin., j.nr. 1803229

Vejledning om et særligt sundhedskort

1. Indledning

Denne vejledning er rettet til regioner, kommuner, Udbetaling Danmark, offentlige og private sygehuse, praktiserende sundhedstjenesteydere m.fl. Udbetaling Danmark udsteder et *særligt sundhedskort* til personer, som har ret til sundhedslovens ydelser uden at have bopæl her i landet. Det fremgår af § 12 a, stk. 3, i sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1286 af 2. november 2018 med senere ændringer.

Sundhedsministeren fastsætter i medfør af sundhedslovens § 12 a, stk. 7, nærmere regler om udformning, anvendelse, indhold, udstedelse og inddragelse af de særlige sundhedskort og om opkrævning af gebyr for udstedelse og fornyelse heraf m.v. De nærmere regler om det særlige sundhedskort findes i bekendtgørelse nr. 278 af 20. marts 2017 om Udbetaling Danmarks afgørelser om lovvalg, udstedelse af EU-sygesikringskort, særlige sundhedskort m.v., samt i bekendtgørelse nr. 279 af 20. marts 2017 om adgang til ydelser efter sundhedsloven for udenlandske statsborgere, der er beskæftiget her i landet af en udenlandsk stat eller en international organisation jf. sundhedslovens § 10 nr. 2.

Det særlige sundhedskort dokumenterer ret til alle sundhedslovens ydelser, *uanset at den, som kortet er udstedt til, ikke er folkeregistreret med bopæl her i landet*. Dvs. personer, som enten ikke har bopæl i Danmark, eller personer som uanset bopæl her i landet ikke er tilmeldt folkeregisteret, da de er fritaget for den almindelige registreringspligt.

Retten til sundhedslovens ydelser på samme vilkår som herboende uanset folkeregistrering i Danmark kan følge af EU-rettens regler, internationale eller bilaterale aftaler. Reglerne i sundhedsloven og i ovennævnte bekendtgørelser skal således ses i sammenhæng med EU-rettens regler. Der henvises i den forbindelse også til vejledning nr. 10329 af 12. december 2016 om koordinering af sundhedsydelser og visse sociale ydelser for borgere, der rejser mellem EU/EØS-landene og Schweiz.

Ved EU-retten eller internationale aftaler forstås:

- 1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (herefter: forordningen)
- 2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 987/2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger,
- 3) Nordisk Konvention om Social Sikring aftalen om det Europæiske Økonomiske Samarbejde (EØSaf-talen) med senere ændringer ved afgørelser fra Det Blandede EØS-udvalg,
- 4) aftalen mellem De Europæiske Fællesskaber, dets medlemsstater og Schweiz om fri bevægelighed for personer som ændret ved afgørelse nr. 1/2012 vedtaget af Det Blandede Udvalg nedsat i henhold til Aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Det Schweiziske Forbund på den anden side om fri bevægelighed for personer af 31. marts 2012 om erstatning af bilag II til aftalen om koordinering af sociale sikringsordninger, og
- 5) rettigheder som vandrende arbejdstager efter artikel 45 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, eller
- 6) aftaler med Færøerne og Grønland.

2. Personkreds

Det særlige sundhedskort kan efter anmodning udstedes til følgende personer:

2.1. Bopæl i et andet EU/EØS-land eller Schweiz, omfattet af forordningen

EU/EØS-landene er, foruden Danmark, Belgien, Bulgarien, Cypern (den græske del), Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Letland, Lichtenstein, Litauen, Luxembourg,

Malta, Nederlandene (Holland), Norge, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Storbritannien og Nordirland, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

2.1.1. Personer, der har bopæl i et andet EU/EØS-land eller Schweiz, som efter reglerne i forordningen er dansk socialt sikrede, og som derfor har ret til sundhedslovens ydelser, er eksempelvis følgende:

- 1) grænsearbejdere, der arbejder i Danmark og har bopæl i et andet EU/EØS-land eller Schweiz,
- 2) arbejdstagere eller selvstændigt erhvervsdrivende, som er beskæftiget i Danmark, men udsendes til at udføre et arbejde i et andet EU/EØS-land eller Schweiz,
- 3) danske tjenestemænd og dermed ligestillede (efter dansk praksis alle ansat af en offentlig dansk myndighed), som har bopæl i et andet EU/EØS-land eller Schweiz,
- 4) personer, der modtager efterløn fra Danmark, men har bopæl i et andet EU/EØS-land eller Schweiz,
- 5) hjælpeansatte ved De Europæiske Fællesskaber, som har valgt at være omfattet af dansk lovgivning, jf. artikel 15 i forordningen,
- 6) personer, der er beskæftiget om bord på et skib, der fører dansk flag, og som har bopæl i et andet EU/EØS-land eller Schweiz,
- 7) familiemedlemmer til personer, der er nævnt under 2) -6), som har bopæl sammen med den dansk sikrede i et andet EU/EØS-land eller Schweiz, medmindre de pågældende familiemedlemmer er selvstændigt socialt sikrede i bopælslandet.

2.1.2. Personer, der har bopæl i et andet EU/EØS-land eller Schweiz, og som efter reglerne i forordningen er optaget i bopælslandets offentlige sygesikring som "familiemedlem" til en person, der er sygesikret i Danmark og typisk har bopæl her i landet. Disse "medforsikrede familiemedlemmer" kan fx være unge, der skal studere i et andet EU/EØS-land eller Schweiz i mere end 1 år.

2.2. Bopæl i et andet nordisk land, omfattet af Nordisk Konvention om Social Sikring

De nordiske lande omfattet af Nordisk Konvention om Social Sikring er, foruden Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige.

Konventionen indebærer, at reglerne i forordningen skal anvendes for personer, som er sygesikret i et af de nordiske lande, men som ikke er omfattet af forordningen, og som rejser mellem de nordiske lande.

Det vil typisk være visse nordisk sikrede tredjelandstatsborgere, dvs. personer, der ikke er statsborgere i et EU/EØS-land eller Schweiz.

Personer, der har bopæl i et andet nordisk land end Danmark, og som efter reglerne i Nordisk Konvention om Social Sikring er dansk socialt sikrede og derfor har ret til sundhedsydelser i Danmark, er eksempelvis følgende:

- 1) grænsearbejdere, der arbejder i Danmark og har bopæl i et andet nordisk land,
- 2) arbejdstagere eller selvstændigt erhvervsdrivende, som er beskæftiget i Danmark, men udsendes til at udføre et arbejde i et andet nordisk land,
- 3) personer ligestillet med tjenestemænd (efter dansk praksis alle ansat af en offentlig dansk myndighed), som bor i et andet nordisk land,
- 4) personer, der er beskæftiget om bord på et skib, der fører dansk flag, og som har bopæl i et andet nordisk land og
- 5) familiemedlemmer til personer, der er nævnt under 2)-4), som har bopæl sammen med den dansk sikrede i et andet nordisk land, medmindre de pågældende familiemedlemmer er selvstændigt sygesikrede i bopælslandet.

2.3. Bopæl i andre lande end EU/EØS-landene eller Schweiz

Udsendte arbejdstagere eller selvstændigt erhvervsdrivende, der er omfattet af dansk social sikring i henhold til bestemmelser i de overenskomster om social sikring, som Danmark har indgået med andre lande end EU/EØS-landene eller Schweiz. Der er for tiden indgået aftaler omfattende ydelser efter sund-

hedslovgivningen med Israel, Marokko, Pakistan, Tyrkiet og Quebec samt med det tidligere Jugoslavien, der som følge af statssuccessionen udgør Bosnien-Herzegovina, Makedonien, Serbien og Montenegro.

2.4. »Bopæl« i Danmark

2.4.1. Personer, der har ret til sundhedsydelser her i landet efter forordningen, eller har rettigheder som vandrede arbejdstager efter artikel 45 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, uanset at de ikke er tilmeldt folkeregistret med bopæl i Danmark, er eksempelvis følgende:

- 1) personer, der har bopæl i Danmark, men som midlertidigt (i højst 1 år) skal opholde sig i et andet EU/EØS-land eller Schweiz, fx på et studie- eller praktikophold, ferie, familiebesøg og au pair-ophold. Disse personer kan ifølge reglerne i CPR-loven blive framellet folkeregistret som flyttet til udlandet, men betragtes ifølge fast praksis for administration af EU-reglerne som dansk sikrede,
- 2) statsborgere i EU/EØS-lande eller Schweiz, der er ansat af EU-institutioner og omfattet af EU-Kommissionens egne sociale sikringsordninger, NATO, WHO eller andre internationale organisationer her i landet, og deres familiemedlemmer,
- 3) personale ved repræsentationer her i landet fra andre EU/EØS-lande eller Schweiz, der som udsendte tjenestemænd eller dermed ligestillede er omfattet af det pågældende lands lovgivning. Hertil kommer det nævnte personales familiemedlemmer og
- 4) statsborgere i EU/EØS-lande eller Schweiz, der er udsendt til at gøre tjeneste ved EU-institutioner, NATO, WHO eller andre internationale organisationer her i landet, og deres familiemedlemmer.

2.4.2. Personer, der har ret til sundhedsydelser her i landet ifølge Nordisk Konvention om Social Sikring, uanset at de ikke er tilmeldt folkeregistret med bopæl i Danmark:

Tredjelandes statsborgere, der er omfattet af et nordisk lands lovgivning, og som er udsendt til at gøre tjeneste ved NATO, WHO, EU-institutioner eller andre internationale organisationer her i landet, og deres familiemedlemmer. Tredjelandes statsborgere er personer, der ikke er statsborgere i EU/EØS eller Schweiz, og som ikke er omfattet af forordningen.

2.5. Bopæl på Færøerne eller i Grønland, opholder sig i Danmark

Personer, der har bopæl på Færøerne eller i Grønland, og som er på skoleophold i Danmark, eller som opholder sig i Danmark i uddannelsesøjemed, kan få et særligt sundhedskort, jf. bekendtgørelse nr. 565 af 29. april 2015 om ydelser i praksissektoren til personer med bopæl på Færøerne eller i Grønland under midlertidigt ophold her i landet.

3. Det særlige sundhedskort (udstedelse, anvendelse, gyldighed og fornyelse)

3.1. Udstedelse

Udbetaling Danmark udsteder et særligt sundhedskort til personer, der ansøger herom, og som opfylder betingelserne for at erhverve kortet.

Ansøgning kan fx indgives digitalt og uden brug af NemID på hjemmesiden borger.dk.

Ansøgeren skal vælge optagelse i sikringsgruppe 1 eller 2.

Det særlige sundhedskort skal indeholde oplysning om personnummer, navn og adresse, sikringsgruppe, den udstedende institution, Udbetaling Danmark og socialsikringslandet.

Det særlige sundhedskort er gratis. Dog betales et gebyr for udstedelse af et nyt særligt sundhedskort, når kortet er bortkommet eller ødelagt, efter de samme regler, som gælder for sundhedskortet, jf. bekendtgørelse nr. 566 af 29. april 2015 om valgfri indplacering i sikringsgrupper og udstedelse af sundhedskort m.v.

Reglerne i denne bekendtgørelse, for så vidt angår skift af sikringsgruppe m.v., finder også anvendelse for personer, som er berettiget til et særligt sundhedskort.

3.2. Anvendelse

Det særlige sundhedskort anvendes som dokumentation for ret til alle sundhedslovens ydelser under ophold her i landet på samme vilkår som herboende.

Udgifterne til ydelserne afholdes af den kommune eller den region, hvor den sikrede opholder sig, jf. sundhedslovens § 265, stk. 1.

Praktiserende sundhedstjenesteydere, der har tiltrådt relevant overenskomst, skal, når et særligt sundhedskort forevises, afregne honorar som ved forevisning af et sædvanligt sundhedskort. Alment praktiserende læger kan dog tillige afregne et tillæg til det almindelige honorar. Der henvises herom til Overenskomst om almen praksis indgået mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Praktiserende Lægers organisation.

3.3. Gyldighed

Det særlige sundhedskort kan udstedes med højst 2 års gyldighed, dog til de under pkt. 2.1.2. og 2.4.1.1. nævnte personer efter fast praksis med højst 1 års gyldighed, jf. sundhedslovens § 12 a, stk. 7, og bekendtgørelse nr. 278 af 20. marts 2017 om Udbetaling Danmarks afgørelser om lovvalg, udstedelse af EU-sygesikringskort, særlige sundhedskort m.v.

Kortet skal tidsbegrænses, hvis den sikredes ret til ydelser efter sundhedsloven er tidsbegrænset, fx som følge af en tidsbegrænset ansættelse ved en virksomhed i Danmark eller tidsbegrænset dansk sygesikring i forbindelse med udsendelse fra en dansk virksomhed til arbejde i udlandet.

Udbetaling Danmark kan ved enhver tvivl om længden af det tidsrum, hvor en person forventes at være dansk sygesikret eller have ret til sundhedsydelser i Danmark, udstede det særlige sundhedskort med en kortere gyldighedsperiode end ovenfor anført.

Udbetaling Danmark vejleder i forbindelse med udstedelse af det særlige sundhedskort om, at der ved udløb af kortet skal indgives en genansøgning, hvis vedkommende fortsat ønsker et særligt sundhedskort. Udbetaling Danmark vejleder endvidere om, at ansvaret for at kontrollere kortets fortsatte gyldighed og genansøgning påhviler borgeren selv.

3.4. Fornyelse

Personer, der ønsker at genansøge om et særligt sundhedskort, kan fx indgive ansøgningen digitalt og uden brug af NemID på hjemmesiden borger.dk.

4. Klageadgang

En afgørelse truffet af Udbetaling Danmark om, hvorvidt en person har ret til et særligt sundhedskort, eller om en persons indplacering i sikringsgruppe 1 og 2 og overførsel til gruppe 1-sikring efter reglerne om det særlige sundhedskort kan indbringes for Styrelsen for Patientsikkerhed, jf. § 5 a i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, jf. lovbekendtgørelse nr. 84 af 17. januar 2017.

Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at ansøgeren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. § 10 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

5. Ikrafttræden m.m.

Denne vejledning anvendes fra den 2. april 2019. Vejledningen afløser vejledning nr. 9318 af 29. marts 2017 om et særligt sundhedskort.

Sundheds- og Ældreministeriet, den 4. februar 2019

BIRGITTE GRAM BLENSTRUP